

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea»

2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Inaugurarea unui „Cămin cultural“

Conducătorii intelectuali ai frunzei comune Rășinari, de ani de zile au inițiat edificarea unui Cămin cultural, potrivit unei populații de peste 5000 locuitori. Sămănătorii acestei idei își văd acum, munca și truda răsplătită aducând rod prin bruița gândului bun, care s'a înfăptuit într'un măreț palat cultural, care poate fi mândria și podoaba, nu a unui sat numai, ci a orișicărui oraș din țara noastră.

Care este rostul unei case culturale la sate? Pe lângă biserică și școala satului — o nouă vatră de lumină, o casă a satului, a tuturor pentru reculegere, pentru lumină ca un izvor de noi îndemnuri, de solidaritate, de frăție, împrumut de idei pentru tot ce este bun și nobil, pentru tot ce nobilizează sufletul și înalță conștiința creștinească și românească, un izvor atât de necesar mai ales în zilele noastre «când toate temnițele sânt zăvorâte și străjuite și cu toate acestea gem de oameni, pe când bisericile stau cu ușile deschise la păretezi și noapte și totuș sunt goale».

Un mare sat cu multă populație, cu un mare număr de

tinere care caută distracție mai ales în zile de Duminică și sărbători acolo unde nu se poate face educație, ci numai ruină morală, — astăzi poate să-și afle distracție sufletească și trupească în sala mare 28/16 m. care poate cuprinde peste 1500 persoane — pe lângă cele 3 odăi cu bibliotecă și sală de lectură.

Un sumar istoric al căminului cultural:

Căminul cultural e așezat în mijlocul comunei într'o frumoasă grădă cumpărată cu Lei 50 000 de comună dela erezii fostului director școlar, Coman Hămbășan. Mărețul plan, e opera dlui arhitect Neugebauer din Sibiu care l-a și edificat. Devizul de peste 3.000.000 lei prin lucrarea în regie s'a redus la 2 și ceva milioane. Fundamentul a fost săpat în întregime în vara anului 1927 de numeroșii studenți din sat. Comuna politică a dat toate lemnele necesare, terenul și lei 300.000. Banca «Andreiana» a dăruit toată cărămida necesară în suma de lei 220.000. Au mai contribuit: Ministerul sănătății prin dl I. Lupuș fost ministru 100.000, «Banca Națională» cu 50.000 lei,

Biserica ortodoxă din loc cu peste 50.000 lei în care sumă e și o donație a dlui Oct. Goga fost ministru, Comitetul școlar local 30.000, «Societatea vânătorilor» 20.000, Reuniunea femeilor 10.000 lei, și alți mulți binefăcători din sat și alții domiciliați în diferite localități ale țării de origine din Rășinari prin o colectă din care au intrat 300.000 lei. Restul de bani necesari la terminarea clădirii de aproape 1.000.000 lei s'a luat împrumut de comitetul căminului, garantând în solidum membrii cu averea lor, numai ca ideea să biruiască și dorința oamenilor de bine să se realizeze cu un ceas mai curând. Nu puțin e ajutorul dat de proprietarii de autobuse din Rășinari, cari toate transporturile necesare le-au făcut gratuit.

Crede cineva că o astfel de lucrare începută cu o modestă sumă s'a realizat ușor? Au fost greutăți și piedeci intenționate și obșnuite de persoane cari se întunecă când e vorba de lumină și cultură. Un conservatism specific neamului nostru care de altcum e bun până la un grad oarecare, dar paralizează și stânjenește adeseori orice inițiativă de înaintare. Cine ar putea dovedi mai bine această afirmațiune decât

cei trei conducători ai comitetului — președintele Emil Dancășiu, cassarul Bucur Dancășiu, contabilul băncii și secretarul comitetului, notarul Valer Pria? Prin perseveranță, prin muncă de un an și jumătate căutând toate posibilitățile ca să se facă cât mai ieftin, secondati de membrii comitetului au delăturat toate piedecile și lucrarea s'a terminat. Toată lauda și recunoștința acestor conducători, fără de cari se mai întârzie edificarea căminului. Scoțând la iveală numele lor, nu micșorăm cu nimic contribuția și jertfa tuturor cari cu gândul, cu fapta și obolul lor au înlesnit și contribuit la realizarea ideii.

Lucrările mari și durabile totdeauna se izbesc de greutate. În fața izbânzii acele se uită și mulțumirea că ai săvârșit un lucru bun, copleșește micile mizerii ca și drumetul ce urcă cu greutate, privind cu satisfacție din culmea dealului.

În zilele Nașterii Domnului s'a predat destinațiunii, inaugurându-se prin preoții locali: Maniu Lungu și Emil Dancășiu, prin sfîntirea apei în fața întregului sat, prin vorbirea ocazională a președintelui preotul E. Dancășiu și darea de seamă asupra contribuțiilor și cheltuielilor din partea

FOIȘOARA

(3)

Problema suferinții omenești

El putea să răscumpere lumea cu cel mai mic preț. O rugăciune din gura sa, o lacrimă din ochii săi, un suspin din inima sa, o picătură din sângele său constituia o mântuire supra-abundență.

Dacă El s'ar fi conformat acestui program restrâns și rațional, el ar fi putut, mântuindu-ne, să umple lumea de gloria Sa. El ar fi putut să joace rolul de Rege puternic, măreț și învîgător pe care-L așteptă Israil.

Venirea Sa ar fi fost un eveniment ilustru și moartea Sa o apoteoză. Acest lux de glorie l-ar fi impus adorării tuturor oamenilor, căci toți oamenii s'ar fi supus la acest semn. Splendoarea Sa i-ar fi orbit. Însă în locul acestui lux de glorie el preferă luxul iubirii pe care, pe cruce, îl impune caldei noastre recunoștinții.

El însă n'a voit să ne uimească, ci să ne miște inimile. Triumfând, poate că lumea întreagă s'ar fi supus puterii sale; răstignit o parte a lumii cade în genunchi și se lasă cucerită de iubirea Lui. Acest fel de succes îi place mai mult. Aceasta o prezise de mai înainte: «Atunci când mă voi ridica de pe pământ, voi atrage pe toți la mine». Iată modelul care ne e recomandat! Iată secretul cel mai înalt al frumuseții morale: *a suferi și a muri prin iubire*.

Înainte de Hristos, care fu răstignit, lov pălește, dreptul Platon încă pălește. Ideea de Dumnezeu depășește ideea de om.

Aici de nou se pune problema: pentru ce e așa de greu drumul care duce la desăvârșire? Pentru ce fără durere nu există excelență morală pentru noi?

Chiar dacă nu am putea răspunde într'un chip peremptoriu la această chestiune, faptele pe care le-am citat vor fi suficiente pentru

ca să ne convingă că este mai bine că este așa!

Mărima morală a omului depinde în primul rând de calitatea cugetărilor sale. În univers omul este un atom, dar acest atom cugetă. Pentru aceea universul este înaintea Sa ca un supus înaintea regelui său. Inteligența sa îl încoronează.

Straniu fenomen: atâta timp cât omul este fericit de acea fericire exterioară pe care o doresc toți, gândirea sa se ridică cu mare greutate. Ea rămâne închisă în cercul inferior al intereselor și al pasiunilor. Bagatelul este de ajuns ca să-i mulțumească inima sa, e de ajuns ca să-i mulțumească și inteligența sa.

Aici pe pământ el merge în zări scurte și încântătoare pe care i-le procură simțurile și o rațiune înșelată de simțuri. El se mulțumește cu mici adevăruri care sânt la îndemână sa, cu adevăruri de ordin temporal, cu adevăruri parțiale, precare și provizorii care constituiesc cunoștințele noastre

de o zi. Saraci adevăruri care au exact valoarea reală a vieții prezente ce moare, a lumii exterioare care trece, a naturii care se schimbă, cu un cuvânt a materiei din care emană ele și a cărei expresiune sânt ele.

Examinați ideile unui astfel de om, sânt inferioare; examinați-i cuvintele, ele sânt goale; examinați-i acțiunile, ele sânt josnice. Aceasta fiindcă inteligentă este în felul adevărilor din care se nutrește. E mediocră, și vulgară. Ea rămâne streină de cugetările înalte și profunde; ea nu excelează în nimic intelectual decât doar în administrarea afacerilor sale bănești.

Acesta e efectul produs de prosperitate, de succes și de plăcere asupra spiritului uman.

Ce soare divin e necazul, ce soare divin e durerea! La apropierea sa dispar palidele zări de lumină pe care le aruncă în noaptea noastră bucuriile pământului. Micile adevăruri se acopăr și pierd orice importanță

secretarului căminului, notarul V. Pria.

A doua zi de Crăciun s'a jucat piesa teatrală, «Nepotul răsfățat» de tinerimea studioasă și univ. din sat. «Astra» a fost reprezentată prin dl Dr. Gr. Cristescu, care în o vorbire ocazională aduce salutul Astei care ajută, stăruie pentru înființarea de căminuri și culturalizarea satelor. Protopopul Sibiului, E. Cioran, arată însemnătatea căminului care astăzi a luat ființă, după ce preoții locali încă la 1911 au pus cel dintâi ban, ca temelie la aceea ce astăzi vedem.

Căminul cultural e terminat ca zidire. Conducătorilor le revine o altă îndatorire, poate și mai grea, să organizeze acest cămin, ca să corăspundă cu marea lui externă, cele ce se cer în interior: conferințe, concerte, ordine, discipină, cinematograf cu filme instructive, apelând și la conferințieri externi, iar cei din comună dând unul fiecare contribuția sa. Scena aranjată în această sală să devină un amvon, de unde flacăra luminei și a culturii să nobilizeze oamenii. Nădăjdum în a doua biruință a gândului curat și bun.

În vară, după ce se vor termina încă unele lucrări mai mărunte, se va face o altă inaugurare, mai solemnă, cu chemarea de față a acelora cari stau în fruntea bisericii și a neamului.

E. C.

Cuvântul unui arhiereu și agitatorii

Estă cum grăește I. P. S. Necțarie, Mitropolitul Bucovinei, în pastorală Sa de Crăciun despre calendarul îndreptat:

Cei ce nu țin credința, cei ce cârtesc în contra bisericii, în contra organizației bisericești, contra sărbătorilor, contra vlădicilor și preoților, aceștia nu simt bucurie, pentru că ei se tem mereu de pedeapsă. Și pedeapsa asupra acestora vine cu siguranță. Dacă nu de odată și bătător la ochi, dar ea vine de bună seamă într'un fel oare care după cuminenția și înțelepciunea lui Dumnezeu prin semne și întâmplări. Adesea vin cum-pene și nenorociri peste oameni și regiuni întregi.

Bună oară, Sf. Sinod, adică statul tuturor Episcopilor, Mitropoliților sub președinția Patriarhului a hotărât, să îndrepte calendarul, care era greșit, așa că dacă am fi continuat cu calendarul vechi am fi ajuns să sărbătorim Crăciunul primăvara și Paștile toamna; Sfântul Sinod a îndreptat această în calendar și a făcut bine. Dar unii s'au răzvrătit și n'au ținut sărbătorile așa cum le a așezat biserica, au cârtit în Mitropoliți, în Episcopi, în Patriarh, au tulburat liniștea în biserică, și iată că pedeapsa lui Dumnezeu nu a întârziat...

La noi, în eparhia Bucovinei, a fost liniște și toți au primit. Doară în părțile munților rusești se aflau unii, cari cârteau, și ne aducem aminte ce ploi și ce sloată a dat Dumnezeu. S'a rupt un nor și un poho, ne mai pomenit a sters de pe fața pământului suprafețe întregi de sate și s'au înecat mulți oameni, tocmai în părțile acele ale Putilei, Vijnitei, unde trăiau răscolnici de aceștia contra calendarului îndreptat de biserică.

Dar în anul acesta altă nenorocire în Basarabia, unde sunt mulți răscolnici contra sărbătorilor bisericești. Dumnezeu a dat astă vară acolo o secetă cum nu s'a mai pomenit. Oameni și vite nu mai au ce mânca și se sting acum de foame. În întreaga țară se strânge milostenie pen-

tru ei, ca să nu moară de foame. Această nenorocire s'a întâmplat tocmai acolo unde se hulea contra bisericii ortodoxe române, contra sf. Sinod, contra vlădicilor și a preoților, acolo a fost nenorocirea mai mare.

Aceste sunt semne, care numai cel ce nu are credință nu le vede. Numai dușmanii bisericii le ascund, precum ascund câteodată și unii bărbați ai învățăturii creștinești nenorocirile și nemulțumirile lor sufletești.

Creștinul adevărat nu face așa. El știe că este o biserică învățătoare și ascultă de învățăturile și învățătorii ei, și Dumnezeu le ajută. Când biserica, cu vlădici ce o conduc, așază sărbători, după cum e dreptul lor, după harul dat lor de Dumnezeu, atunci creștinul trebuie să le serbeze pe aceste, și nu să se facă el mai cuminte decât vlădicii. El păcătuiește, dar hulește și se resvrătește contra bisericii.

Despre însușirile românilor ardeleni

— Spicuri de Pr. A. Nanu —

Erudiții cercurilor culturale maghiare au cercetat cu multă sânguină trecutul istoric al neamului românesc din Ardeal. Poate din interes și calcul politic. Și, printre multele rezultate felurite ale cercetărilor stăruitoare, se ivesc și fărâme cristaline, în care se oglindesc cu multă limpezime calitățile esențiale ale neamului românesc. Voi înfațișa câteva spicuri.

Românii sunt un popor spornic. Ei întreceau încă prin 1850 cu aproape o jumătate de milion toate neamurile Ardealului — constă istoricul și etnograful I. Hunfalvy.

Românii formează majoritatea locuitorilor astăzi în Ardeal, iar maghiarii, sașii și alții minoritatea, — încreastă etnologul P. Balogh.

Românii sunt atât de răspândiți pe toată suprafața Ardealului încât în largul acestui pământ binecuvântat o singură plasă nu are locuitori români și aceea se află în Săcuime, e Casonul Ciucului, răvăsește tot acel etnolog.

Ei iubesc mai ales înălțimile culmilor, unde compun adevărate masive etnice.

Sunt ciobani iscusiți. Li caută și ungurii și nemții pentru a-i face simbriași.

Eu am colindat întreg pământul locuit de români și am întâlnit mai multe tipuri printre ei. Unii înalți și voinici, iar alții slabi și pipernici. Ei nu sunt prea sinceri. Poate din pricina suferințelor — relatează S. Báky.

Românele sunt meștere la tors și la țesut. Îele și suveica le-au îndelnicit din vremuri străvechi. Măiestria lor textilă e mai veche decât cea sasească și n'au nimic comun — afirmă etnologul B. Iulieszkó.

Românii sunt păstrători ai credinței strămoșești. Când au îmbrățișat reforma, ori dogmele catolice, n'au urmat cărarea credinței lor intime, ci au săvârșit mai mult un act de formă, pentru a scăpa de iobăgie.

Românii sunt ospitali. Au această virtute în mai mare măsură decât locuitorii germani — comunică M. Iancsó după caracterizarea călătorului Lehmann. Dacă nu sunt mai buni, nu e vina lor, ci a acelora cari i-au lăsat în paragină.

Călugărul benedictin Czirbusz, profesor de antropogeografie la universitatea din Budapesta, savant apreciat, cu prilejul unei convorbiri asupra problemei românești ni-a dat o declarație eroică:

Eu am muncit mult. Trupul încovoiat o viață întreagă pe care mi-a devenit azi ghebos. Și am călătorit mult. Toate continentele le-am văzut cu ochii. Am străbătut toate țările Europei. Cunoșc toate regiunile Ungariei din studiu la fața locului. Am cunoscut deci și Ardealul. Il cunosc din observație proprie până în cele mai minuscule amănunte.

Am simțit plăceri olimpice pe vârful lat al Retezatului, pe fruntea îmbrobodită cu gușgiu alb a frumosului N-goj, pe stâncosii Bucegi etc. M'a umplut de uimire elvețiană valea calcaroasă a Arieșului, valea spinte-coasă a Ierii, bogatele văi ale Streiului și Jului etc.

pierd orice utilitate practică. Alte orizonturi i-se deschid omului al cărui trăsnet despică întunecimile. Gândirea sa mântuită de obsesiunea lucrurilor pieritoare, se ridică în regiunile eternității și ale neschimbătoarei adevăr. El vede și înțelege ceea ce altădată n'ar fi putut nici să vadă, nici să înțeleagă.

Conceptia sa despre viață, despre lume, despre destin, se lărgeste sub privirea sa uimită. Dacă e din categoria filozofilor sau a preoților, el se găsește în condițiunile recerute pentru a produce capo d'opere.

Traul bun de obicei omoară geniul, sărăcia îl preamărește, suferința îl purifică. Câte inspirațiuni minunate și-au luat naștere într'un suflet neliniștit, chinuit, rănit.

Mărimea morală a omului depinde în al treilea rând de calitatea dorințelor sale.

În univers totul ascultă de legea ordinii. Ființele care îl populează își armonizează forțele lor într'un admirabil ansamblu. Ele produc astfel binele general. Ceeace e frumos, folositor pe pământ și în cer, porcede din această ascultare universală.

Omul e liber. El se supune sau nu se supune acestei legi a ordinii care pentru el ia numele de datorie.

Datoria îi e dictată de conștiință. Omul cu adevărat mare, cu adevărat desăvârșit e acela care, în orice circumstanțe zice: «Vreau să-mi fac datoria și o voi face».

A îi ținea voința neclintit fixată în linia datoriei e deci principiul desăvârșirii. Însă datoria implică adeseori, ca să nu zic totdeauna, sacrificiul unei plăceri, al unui interes, al unei ambițiuni, uneori chiar și sacrificiul sănătății și al vieții.

Mulți se dau la o parte din calea suferinței care rezultă din datorie. Iată pentru ce sunt în lume atâția oameni așa de puțin stimabili, așa de puțin virtuosi. Iată pentru ce există atâția oameni cari numai onoare nu-i fac omului.

Teama de suferință e meteabna voințelor slabe și lașe, a voințelor de calitate inferioară.

Din contră, numai aceia depășesc măsura comună și suscită admirația, care, totdeauna, pentru ca să meargă la datorie, sunt gata să sacrifice totul.

Această dispoziție de voință crează oameni energici, întreprinzători, oameni pe care lovitura cerului ar putea să-i sfarme, dar nu să-i abată din drumul lor.

Când acești oameni sunt la datorie sau deasupra datoriei, ei sunt cea mai curată glorie a lumii.

Mărirea și gloria aparțin eroilor care, prin datoria față de patrie, își expun cu eroism corpul lor rănilor și morții.

Ele aparțin martirilor care, prin datoria față de Dumnezeu, lasă să fie torturați și mor binecuvântând pe călăii lor.

Ele aparțin celui martir și celui erou care își impune datoria de a trăi și de a muri în serviciul fraților săi, și își ține cuvântul până la ultimul suspin.

Această mărime și această glorie sunt zămislite din durerile suportate cu eroism. Acesta e sacrificiul care dă preț datoriei împlinite și virtuții practicate. Măsura sacrificiului e măsura slavei. Cei mai iluștrii eroi sunt aceia care au suportat cele mai mari primejdii și cei mai mari martiri sunt aceia care au suferit cele mai multe chinuri.

Slava morală în rândul al doilea depinde de calitatea sentimentului. A iubi este principala funcțiune a vieții. Acela care nu iubeste, zice sfântul Ioan, rămâne în moarte. A trăi fără a iubi, înseamnă a nu trăi. Facultatea noastră de a înțelege e

mărginită, puterea noastră de a iubi din contră e nelimitată. A nu iubi înseamnă a lăsa sterilă viața în funcțiunea sa cea mai nobilă și mai utilă.

Înima noastră are două feluri de simțiri numite la fel «iubire», dar deosebite în ce privește principiul și efectele lor. Printr'una, inima noastră atrage la sine pentru a se desfătă, acesta e egoismul; printr'alta inima noastră se dăruiește pentru a face pe alții fericiți și acesta e devotamentul. Cea dintâi e iubirea de poftă trupestă, iubirea interesată; cealaltă e iubirea desinteresată, iubirea de caritate.

Atrăgând la sine, inima crede că iubeste: se înșală. În fond ea nu e preocupată decât de sine și ea nu caută în primul rând decât propria sa satisfacție. Restul puțin valorează. Obiectul care o captivează devine victima sa îndată ce a încetat de a mai plăcea; și el încetează de a mai plăcea îndată ce nu mai este un izvor de desfătare. E respins cu dispreț atunci când nu o urmează cu toată patima.

Pentru a se mulțumi sau pentru a se răzbuna, o astfel de iubire, care se confundă cu pasiunea, nu respectă nimic: nici bună-cuviință, nici scrupule, nici legi omenești, nici legi divine.

INFORMATIUNI

Cunosc și poporul românesc, cu toate scăderile și cu toate virtuțile lui. Constatările mele întemeiate pe observația directă le-am spus și le spun și la catedră și afară de catedră, cu obiectivitatea omului de carte științifică.

Am constatat la români faptul trist că ei sânt poporul cel mai înăpoiat al monarhiei austro-ungare. Am constatat o nepăsare față de problemele culturale. Înțeleg trunchiul poporului. Am convingere că acest popor nu iubește prea mult literile. E strein și de negoț și meșteșuguri. Ca agricultor încă este slab, căci mijloacele îi sânt primitive. Doar în păstorit e tare. Și e logic, căci păstoritul este ocupația strămoșească a românilor. Și ca un suflet conservativ, cum este românul, ferindu-se de toate ocupațiile mai nouă, s'a desăvârșit în cea veche, în păstorit. Și ca toate popoarele primitive, mai este încă păținat, nepăsător, răbduriu și nepus de răsunător «tine minte» binele, dar mai ales răul și-ți întoarce împrumutul când nici nu gândești.

Dar acest popor primitiv își are calitățile sale alese. Ține morțiș la limba, legea și la datinile sale. Din român nu se face nici neamț, nici sârb, nici ungur, nici «papistă» (păpista), nici reformist dar în societatea românească se romanizează ușor oricare neam de oameni, chiar și neamțul cu cultura lui superioară. Am spus și voi spune mereu, că pentru acest motiv, pentru conservatismul sufletului românesc, este zădarnică orice încercare de maghiarizare printre români. E. M. K. E. își zvârle zadarnic banii, pe cari i cheltuiește în acest scop.

Românii obișnuți de veacuri cu sclăvia, căci principii ardeleni nu le recunoșteau drepturile, obișnuți cu răbdarea, așteaptă cu liniște pasivă îndreptarea sorții lor spre mai bine și e sigur că prin trăinicia și prin răbdarea lor vor birui. E ar prin nepotolta lor lăcomie după pământ, manifestată așa de des mai nou, vor scurma pe unguri din Ardeal și din județele apropiate...

Preotimea din Iași este împotriva cererii unor frați basarabeni d'a se serba Paștile după vechiul calendar. Între alte motive, preoții ieșeni invocă faptul că până acum ei au propovăduit credincioșilor necesitatea serbării Învierii după calendarul în dreptat, conform hotărârii sinodale; în consecință, le este cu neputință a începe acum contra propaganda la cele ce au propovăduit ieri. Aceasta ar însemna o lovitură dată demnității și prestigiului preoțesc, o lovitură ce s'ar restrânge în mare parte asupra bisericii.

Efectul. În ultimele zile s'au ivit și în București numeroase cazuri de otrăviri prin băuturi alcoolice falsificate. Au murit, până acum, 15 persoane, la care autopsia a stabilit otrăvirea cu spirt metilic. Este interesant, că de la această stabilire a otrăvirilor, consumul de alcool în capitală a scăzut simțitor; la București se bea astăzi abea pe jumătate ca în anul trecut pe aceeași vreme.

Act de mulțumire. În numele direcțiunii Spitalului public Sibiu, aduc cele mai vii mulțumiri: Societății Crucii Roșii Române pentru suma de 2000 lei, Societății femeilor ortodoxe române de sub președinția dnei Eugenia Tordășanu, și Reuniunii «Sf. Maria» a femeilor române unite de sub președinția dnei Ana Toganu. Russu, precum și firmei «Lica», pentru darurile cu care au împărțit pe pe toți bolnavii acestui spital cu ocaziunea sfintelor sărbători de Nasterea Domnului nostru Isus Hristos. Medic director administrativ: **Dr. Lucian Cornea.**

Ci că le merge rău? Într'un sat al «mutilei» s'a ținut de curând o nuntă, care a durat 7 zile și 7 nopți în șir. Au participat la chif 550 de unguri; li-au cântat «la ureche» 80 de lăutari. S'au mâncat la nuntă: 20 porci, 8 viței, 4 vaci, 400 găini, 200 găște, câteva sute chilogramme de prăjituri; și, firește, s'a băut «potrivit». Vorba veche: «Extra Hungariam»...

Înțeleaptă hotărâre. Corpul legiuitor din Voralberg, un mic stat al Austriei, a oprit cu asprime petrecerile din posturile de peste an. Afară de aceasta, s'a interzis tinerilor sub 16 ani dansul în baluri publice. Ceice calcă legea, se pedepsesc cu închisoare și amendă de o mie șilingi.

Propaganda bolșevică, împotriva credinței în Dumnezeu, se ivește și în Germania. Din Turingia se comunică următorul caz, în care poliția n'a făcut nici o intervenire: Sub conducerea unui învățător o procesiune a cutreerat străzile, cu figuri îmbrăcate ca plebani, rabini, pastori, bătându-și joc de cruce și de serviciile divine. O întreprindere de construcțiuni primește lucrători numai sub condiția d'a fi ieșiți cu totul din legăturile cu biserica. Nemții din Germania se plâng, că romano-catolicii, la ordinul superiorității bisericești, se retrag din orice fel de acțiune comună, cu toate că atacurile se îndreaptă deopotrivă în contra religiei creștine.

Biserică dintr'un singur arbore. Într'un sat din California credincioșii și-au construit de curând o bisericuță de lemn din trunchiul unui singur arbore. Noua biserică este de 30 m. lungă, și 20 m. lată, ear turnul înalt de 30 m. Arborele era atât de uriaș, încât a mai rămas din el cam a treia parte.

Direcțiunea generală a statisticii din Berlin a publicat, de curând rezultatul recensământului populațiunii din întreaga Germanie din anul 1925. Din aceasta reiese că numărul evreilor din Germania a fost de 564,379, din care femei 289,929.

Leac potrivit. O gazetă franceză este de părere, că nu trebuie să pedepsim pe comuniști, ci să-i trimitem de dreptul la «raul» bolșevic din Rusia, să guste din bunătățile instituției pe care o iubesc atât de mult; — dar, înapoi să nu mai vie nici un «tovarăș».

Carti religioase înalțate pentru premii. Între publicațiile, prezentate la concursurile premiilor ce sânt a se acorda în sesiunea generală din Mai 1929 a Academiei Române, aflăm și

următoarele cărți de cuprins religios: Pe drumuri uitate și sfinte, de Gh. V. Butnariu, lucrare prezentată la Marele premiu Năsturel de 12000 lei; Minunile icoanei Maicii Domnului, de Preot Hagiu Grivas D. Cruceanu, și Samarineancă, evanghelie în 3 tablouri, de E. Rostard, traducere în versuri de I. Gr. Periețeanu, — lucrări prezentate la premiul Demostene Constantinide de 4000 lei, divizibil.

STIRI LOCALE

Convocare. Doamnele și domnii membri ai Societății «Principele Mircea», societate pentru protecțiunea copiilor în România filiala Sibiu, sânt convocați în adunare generală ordinară, în ziua de 30 Ianuar 1929 ora 10 a. m. în saloanele «Cercului militar», la ordine de zi fiind următoarele chestiuni: Raportul comitetului asupra activității societății, a bilanțului și contului de profit și pierdere pe anul 1928, Raportul cenzorilor, Aprobarea Bilanțului și Contului de profit și pierdere și descărcarea comitetului de gestiunea sa, Aprobarea bugetului și a programului de activitate pe anul 1929, Alegerea noului comitet de cenzori al căror mandat a expirat.

Comitetul.

Sedință literară se ține la «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu» în 24 Ianuar c. la ora 8 seara. Conferențiar dl. cap. Gh. Ilescu, prof. la Școala militară de inf. din Sibiu, vorbind despre însemnătatea zilei.

Comitetul.

Convocare. În dorința de a lua contact și a discuta unele chestiuni, care privesc bunul mers al Școlii inferioare de ucenici a statului, din Sibiu, rog stăruitor pe toți domnii patroni, cari au ucenici la această școală, să binevoiască a lua parte la sedința ce se va ține în acest scop, Duminică, în 20 Ianuar c. ora 11 a. m. în sala de gimnastică a liceului «Gh. Lazăr». **Silviu Cosma, director.**

Amânare. Se aduce la cunoștință că sedința consiliului comunal al municipiului Sibiu este amânată pe ziua de Vineri 25 Ianuar 1929 ora 4 p. m.

Ea e fără delicateță și fără milă; ea nu se dă înapoi dela nici o infamie, dela nici o cruzime. Aceasta este calamitatea pământului.

Vai de acela care iubește o astfel de iubire. El e sclavul unui tiran bănuitor și sălbatic.

Adevărata și sublima funcțiune a inimii noastre este de a se dăruia altora cu totul. Acest dar comportă uitarea și sacrificiul de sine în scopul de a procura binele și fericirea altuia.

Această nouă iubire nu poate trăi alături de cea dintâi. Ea cere suprimarea acesteia.

Cântarea Cântărilor cu multă înțelepciune a zis că iubirea, adevărata iubire, este puternică ca moartea.

Priviți acel corp omenesc. Orice slăbiciune proprie a încetat, orice viață personală a dispărut. Ochii sânt închși, mâinile sânt inerte, pieptul e liniștit, gura mută. Moartea a trecut pe acolo. Nu mai e decât un cadavru. E secerișul acestei mașini de cosit iubirea pătrunde în noi, armată și ea cu o coasă ascuțită și face un seceriș abundent. Înaintea ei trebuie să cadă, ca niște spice coapte, cugetările, înșirățiunile, sentimentele, dorințele, cuvintele și actele pe care le are eu meu ca obiect, ca principiu și ca scop. În inima în care vrea ca să

domnească ca o stăpână, ea nu permite nici întoarcere, nici restricțiune, nici echivoc, nici politică, nici duplicitate în dăruirea de sine. Ea pătrunde până în adâncul ființei noastre pentru a atinge acolo egoismul în refugiul său cel mai secret. Iubirea adevărată se simte liberă și produce minuni numai atunci când ea a nimicim amorul propriu.

Acela care își pierde sufletul său, a zis Mântuitorul, și-l află. Sub loviturile destructive ale iubirii, un suflet trebuie să cadă și să se ridice un alt suflet în noi. Trebuie să ne pierdem sufletul nostru strâmt, sec, dur, ambițios, susceptibil și zadarnic, pentru a găsi un nou suflet, un suflet deschis, nobil, umil, dulce, binefăcător.

Moarte și Înviere. Așa e acțiunea iubirii adevărate: cu dublu efect.

Cel dintâi dintre aceste suflete nu poate să moară fără agonie; al doilea nu poate trăi fără zbucium sufletelesc.

Jertfa a ceea ce e mai viu și mai senzibil în noi nu e un cuvânt zadarnic. Cuțitul și flacăra sacrificiului, pătrunzând și consumând substanța palpitantă a victimei, îi fac răni dureroase și crude. Jertfa, dacă sfârșește prin a fi de o dulceață extremă, în-

cepe prin o amărăciune excesivă.

Și cum a murit numai odată nu isprăvește nimic, căci viața egoistă renaște din cenușa sa, însemnează că iubirea trebuie să izbească și să distrugă eul fără milă. Sarcina e grea. Sfântul Pavel anunța tocmai această lege când zice: Eu mor în fiecare zi «*quotidie morior*». Eul nostru trebuie să moară în fiecare zi pentru că în fiecare zi el renaște. Numai în cer iubirea va depune armele sale omucide.

Sacrificiul este deci leagănul unde găsim un suflet nou. Iubirea ia naștere în sacrificiu, ea trebuie să trăiască și să crească prin sacrificiu.

S'a zis că a iubi însemnează a voi și a face altora tot binele care se poate face atunci când împrejurările sânt nefavorabile, a îndepăria sau a îndulci răul lor în măsura posibilității.

Aceasta e iubirea în acțiune. Noi nu vom uimi pe nimeni afirmând, că actele de binefacere sau de asistență nu-și ating în chip real scopul lor, decât în proporțiile în care sentimentul ia parte la ele.

Sediul bucuriei, ca și al durerii, oare nu este chiar în inima acelora pe cari vrem să-i facem fericiți sau să le alinăm durerile? Ei bine, atunci

numai cu inima poți pătrunde în inimă pentru a aduce în ea mult prețuita mântuire a cărei prezență răsplătește toate suferințele și ține locul tuturor bunurilor.

Acțiunea nu însemnează nimic dacă ea nu porcede din sentiment, dacă ea nu e impregnată de sentiment, după cum însuși sentimentul ar fi steril și zadarnic fără acțiune. Deci nu există decât un mijloc suveran de a face din acțiune taina iubirii, adică semnul, dovada, și canalul acestui har care înduioșează așa de delicios, care întărește așa de energic și care vindecă așa de minunat.

Acest mijloc e cunoscut și practicat din instinct de către mame și de către toți aceia care iubesc ca ele. Oare o mamă credere-ar că își iubește copilul, dacă n'ar suferi pentru el și din cauza lui?

Măsura sacrificiului pe care și-l impune ea pentru ca să-l crească, să-l protejeze, să facă din el un om sănătos la trup și la suflet, oare nu este însăși măsura iubirii pe care o simte în inima sa? O mamă ar fi ea mamă în proprii ei ochi, dacă ea n'ar simți tulburarea inimii la gândul că băiatul ei e în primejdie, că fiul ei o dorește, că copilul ei suferă?

Nr. 7/1929.

(4) 1—3

Nr. 1072/1928.

(3) 1—3

(2) 1—1

Concurs

I. Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Cunta, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat, conform celor fasonate în coala B.

2. Sesia parohială veche de 11 jugăre și folosirea cimiterului dela biserică.

3. Stola obișnuită în tract.

II. Gusu, parohie de clasa III-a cu venitele:

1. Intregire dela stat.

2. Sesie parohială 13 jugăre (arător 3 jugăre, și fânaț 10 jugăre).

4. Stola obișnuită.

III. Boz, concurs repetit, parohie de clasa III-a cu venitele:

1. Salar dela stat.

2. Folosirea cimiterului.

3. Ferdele de cucuruz și zile de lucru.

3. Casă parohială cu supraedificate economice.

4. Stola obișnuită.

Concurenții își vor înainta cere-urile cu documentele prescrise oficiului protopopesc subsemnat, în termenul deschis, și se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliile parohiale respective.

Mercurea, 8 Ianuar 1929.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Nocrich, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform celor fasonate în coala B.

2. Stola statorită de consiliul și adunarea protopopească și aprobată de forurile mai înalte pentru toate parohiile din tract.

3. Sesiunea parohială în mărime de 17 jugăre 967 stângini p., din care 15 jugăre sânt arabile, iar 2 jugăre 967 stângini fânaț

4. 6 jugăre 800 st. în compose soratul românilor, după care preotul are drept a scoate în pășunat 6 vite mari.

5. 6 stângini lemne de foc luate și aduse în curte și 2 grămezi lemne în vădure, cari dau aproximativ 4 stângini.

6. Case parohiale în natură.

Concurenții își vor înainta cere-rea însoțită cu documentele cuvenite, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul prescris, și cu prealabila încunoștințare a acestuia se vor prezenta în parohie în vreo Duminică sau sărbătoare pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Agnitei în înțelegere cu consiliul parohial din Nocrich.

Agnita la 17 Decembrie 1928.

Emil Păcală
protopop.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Licitațiune publică

Consiliul parohial ortodox rom. din Leșnic vinde prin licitație publică materialul lemnos de pe un teren de 11,53 ha. situat în hotarul comunei Leșnic, estimat 186,360 lei. Esența gorun 0,8 și fag 0,2. Vârsta arborilor de 93 ani. Licitațiunea se va ține în 12 Februar ora 10 a. m. 1929 la oficiul parohial din Leșnic cu oferte închise. Vadiul este de 10% în numerar sau hârtii de valoare care se va depune înainte de începerea licitațiunei la oficiul parohial.

Acestei licitațiuni se vor aplica dispozițiunile cuprinse în § 72—83 din legea contabilității generale a statului.

Condițiunile precum și devizul de exploatare se pot vedea în orele de oficiu în cancelaria oficiului parohial.

Consiliul parohial

Publicațiune

Comuna bisericească ortodoxă română, din orașul Deva, dă prin licitațiune publică pictarea bisericii sale de nou reconstruită.

Licitațiunea se va ține în ziua de 20 Februar a. c. ora 4 p. m. în cancelaria oficiului protopopesc ort. român din loc.

Devizul și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul protopopesc ortodox român din Deva.

Licitanții vor avea a-și înainta ofertele în scris, însoțite de un tablou, care să servească ca model.

Deva, la 14 Ianuar 1929.

(6) 1—3

Consiliul parohial.

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro”

de

NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Prețul Lei 100.—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Biserica noastră

și

Culte minoritare

Marea discuție parlamentară în jurul legii cultelor.

Cu o Introducere de

N. Russu Ardeleanu

Volumul cuprinde 440 pagini. — Prețul Lei 200, plus spese postale Lei 10.

„POPORUL” institut de credit și cassa de schimb, societate pe acții, SĂLIȘTE

Convocare

P. T. Domnii acționari ai instituției de credit și cassă de schimb „POPORUL” societate pe acții se convoacă la

a XXI-a adunare generală ordinară

care se va ține Duminică în 9 Februarie 1929 la orele 3 p. m., în sala școlii primare din loc, cu următoarea:

Ordine de zi:

1. Constituirea adunării, constatarea acționarilor prezenți și a voturilor.
2. Raportul Consiliului de Administrație.
3. Prezentarea Bilanțului pe 1928, raportul Consiliului de Cenzori și darea absolutului, atât Consiliului de Administrație, cât și Consiliului de Cenzori.
4. Impărțirea profitului curat și a cotei de binefaceri.
5. Fixarea mărcilor de prezență.
6. Alegerea a 2 membri pe 5 ani în Consiliul de Administrație.
7. Alegerea Consiliului de Cenzori.
8. Eventuale propuneri.

(5) 1—1

Domnii acționari cari doresc a lua parte la această adunare cu voi decisiv, au să depună acțiunile, precum și eventualele documente de plenipotență, la cassa institutului, cel puțin cu 48 ore înainte de deschiderea adunării (§ 17 din statute).

Pentru cazul că numărul acționarilor, nu ar fi suficient pentru aduceri de concluze valide, prin aceasta se convoacă o altă Adunare generală pe ziua de 17 Februarie 1929 în același loc, la același oră și cu aceeași ordine de zi, când se vor aduce concluze valide, fără considerare la numărul acționarilor, al acțiunilor reprezentate și al voturilor.

Săliște, la 13 Ianuarie 1929.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Activ				Contul Bilanț la 31 Decembrie 1928.				Pasiv	
Cassa în numerar	—	—	900,204.—	Capital social	—	—	—	2.000,000.—	
Monete	—	—	289 285.—	Fond de rezervă	—	—	502,775.—		
Dispon bil la Bănci	—	—	2.502,450.—	Fond de binefaceri	—	—	8,525.—		
Efecte	—	—	—	Rezerve p. creanțe dubioase	—	—	300,000.—	811,300.—	
Acțiuni diverse	—	—	—	Fond de pensuni	—	—	—	63 291.—	
Imprumuturi pe cambii	—	—	6 618,215.—	Depozite spre fructificare	—	—	—	17.544,802.—	
Imprumuturi pe ipotecă	—	—	5 717,177.—	Reescont la Banca Națională	—	—	—	1.000,000.—	
Imprumuturi pe obligațiuni	—	—	316 620.—	Dividende neridicate	—	—	—	18 020.—	
Conturi Curente	—	—	7 784,657.—	Diverși creditori	—	—	—	1.682,987.—	
Imobile	—	—	—	Interese tranzitorii pe 1929	—	—	—	302,040.—	
Mobilier	—	—	—	Profit net	—	—	—	740,371.—	
			24.162,811.—					24.162,811.—	

Debit				Profit și Pierdere				Credit	
Dobânzi de Depuneri	—	—	1.720,242.—	Int. după disponibil la Bănci	—	—	203,634.—		
Dobânzi la Capitalul social plătit în rate	—	—	2 804.—	Venite dela efecte și acții	—	—	3,914.—	207,548.—	
Dobânzi la Reescont	—	—	88 058.—	Dobânzi V Comisioane	—	—	—	2.917,607.—	
Salar i	—	—	323 380.—						
Cheltuieli generale	—	—	68 003.—						
Impozite	—	—	231,806.—						
Amortizări din:									
Imobile	—	—	99.—						
Mobilier	—	—	99.—						
Efecte	—	—	293.—						
Profit net	—	—	740,371.—						
			8.125,155.—					3.125,155.—	

Săliște, la 31 Decembrie 1928.

(ss) N. Hociotă, contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

(ss) Dr. M. Lupaș, președinte. (ss) Dr. N. Petra. (ss) I. Mărtin. (ss) Dr. Ioan Cupu. (ss) I. Herța.
(ss) I. Manasia, cassier. (ss) C. Țintea. (ss) O. Borcia. (ss) I. Pavel. (ss) N. V. Dădărlat. (ss) On. Răducu.

Subsemnatul Consiliu de Cenzori, am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale institutului.

Săliște, la 13 Ianuarie 1929.

CONSILIUL DE CENZORI:

(ss) Elle Petruțiu, președinte. (ss) Ioan Dădărlat, fot. (ss) Avram Tâmpănarău.
(ss) Nicolae Borcea. (ss) I. Dădărlat.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.